A close-up photograph of a black and white cow's head and neck. The cow has two yellow ear tags, both with the number '05571'. The cow is looking slightly to the left. The background is a blurred barn setting. A semi-transparent green box is overlaid on the left side of the image, containing white text.

# Optimer arbejdssikkerheden i stalden - uden ekstra besvær

Ved Karsten Zacho, Arbejdstilsynet  
& Anja Juul Freudendal, SEGES Innovation

Kvægkongres 24. februar 2026

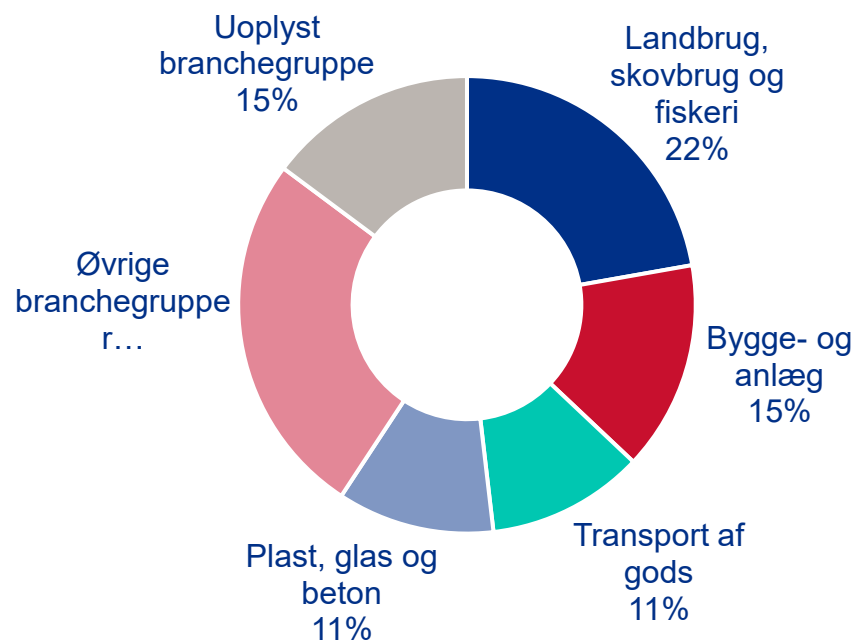
**PLANLÆG ALT  
FØLG PLANEN ALTID**

**TÆL TIL 5**

Proaktivt vs Reaktivt

# Anmeldte dødsulykker

Anmeldte dødsulykker fordelt på udvalgte  
branchegrupper i 2023



Tre branchegrupper har gennem flere år stået for **halvdelen af alle dødsulykker**

Landbrug, skovbrug og fiskeri

Bygge- og anlæg

Transport af gods

**42%** 

af de alvorlige ulykker  
sker ved håndtering af  
kvæg

**13%** 

af de alvorlige  
ulykker sker ved fald  
fra højden

**19%** 

af de alvorlige ulykker  
sker ved arbejde med  
maskiner

Der har siden 2012  
været en stigning i  
antallet af ulykker  
ved håndtering af  
kvæg. Over halvdelen  
af ulykkerne med  
dyr sker for de 16-29  
årige.

# Ulykker ved håndtering af dyr

- **Ved håndtering**
  - **fx løbet ned, klemt mellem ko og væg/inventar, ved kælvning, ved klovbeskæring**
- **Ved malkning**
  - **fx sparket af ko, trådt på hånd eller fod.**
- **Ved indfangning og drivning af kvæg**
  - **fx læsse på lastbil**









# Konkrete tiltag

- **Planlæg arbejdet så det kan udføres sikkert**
- **Instruer og følg op**
- **Brug det rigtige inventar**
- **Systematisk vedligehold**
- **Forstå dyrets adfærd og udnyt det**
- **OG TÆL TIL 5**



# Situationer med håndtering af dyr?

- Kælvning
- Inseminering – køer og kvier
- Drægtighedsundersøgelse
- Dyrlæge
- Klipning kvier/klargøring til skue
- Klovbeskæring
- Malkning inkl. til/fra – fokus på drivgange
- Udlevering
- ...

# Sikkerhed ved KÆLVNING

Mange håndteringer af koen:

1: Sortere koen fra flokken

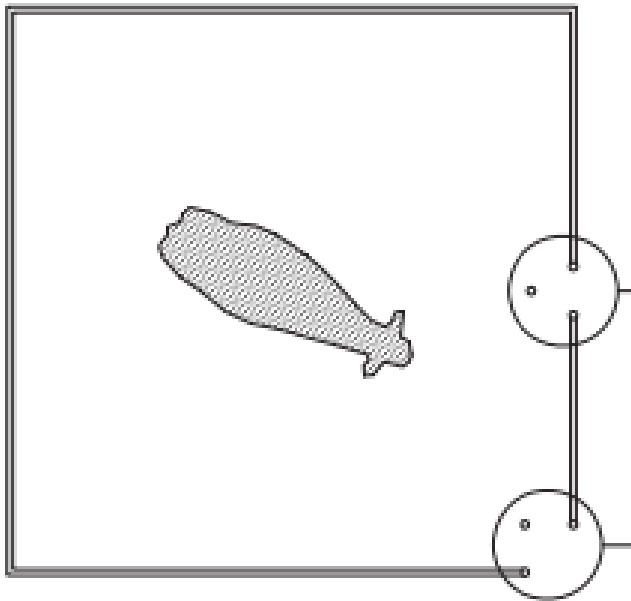
- Færre dyr i boksen
- Indsæt ledelåger
- Muligheder for at komme ud



# Sikkerhed ved KÆLVNING

## 2: Hjælp til kælvning

- Lav enkeltboksen stor nok
- Flugtmuligheder i boksen
- Mulighed for at søge "ly"



# Sikkerhed ved KÆLVNING

## 3: Håndtere ko & kalv efter kælvning

- Malkning, øremærke, sundhedstjek..
- Brug sikkerhedsmulighederne!
  - Fikser koen i kælvningsfronten
  - Mandehul er hurtigere end lågeåbning



# Sikkerhed ved KÆLVNING

## 4: Adskille ko & kalv

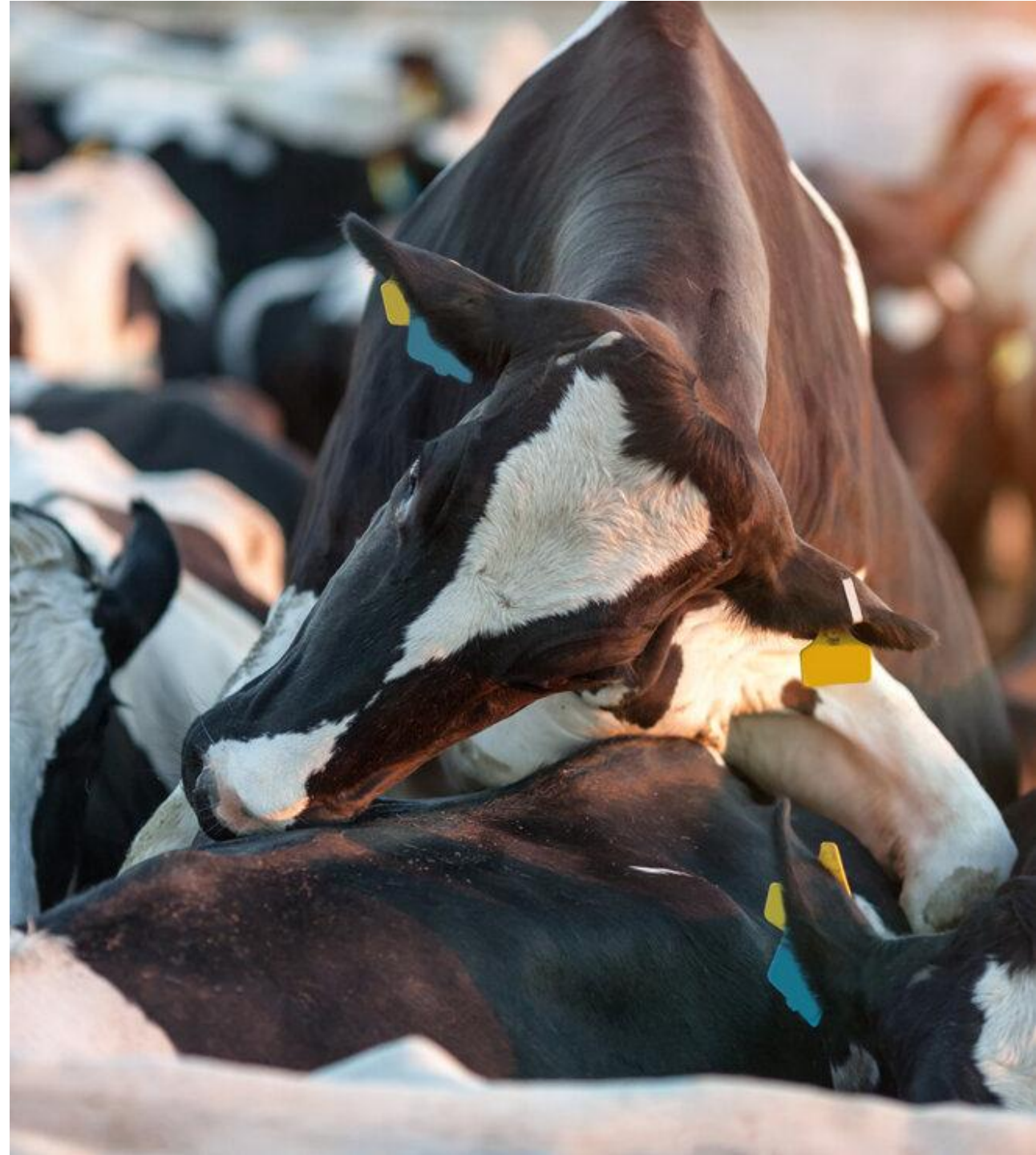
- Flyt gerne koen først
- Skridsikkert gulv til at drive koen
  - Rilleskær eller gummigulv
- Hvis kalven skal flyttes først
  - Koen skal fikseres!



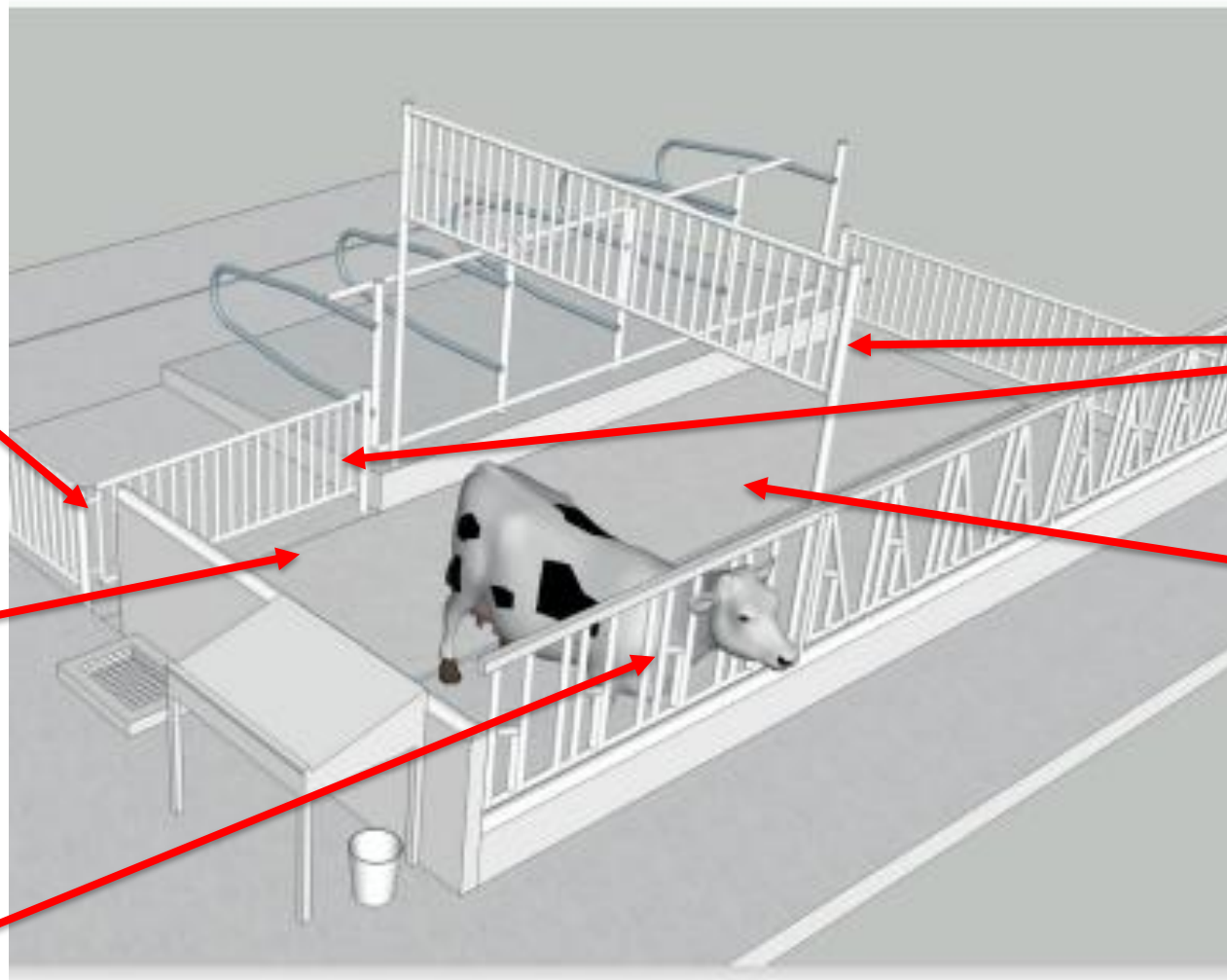
# Sikkerhed ved INSEMINERING

Krav til håndtering:

- Dyret skal stå på jævnt underlag
- Dyret skal være fikseret
- Ingen løse dyr i boksen/afsnittet
  
- Mandehul eller låge
- Plads bag dyret til at kunne arbejde



# Sikkerhed ved INSEMINERING i sengebåse – midlertidig afspærring



Mandehul

Plads til at arbejde

Koen er fikseret

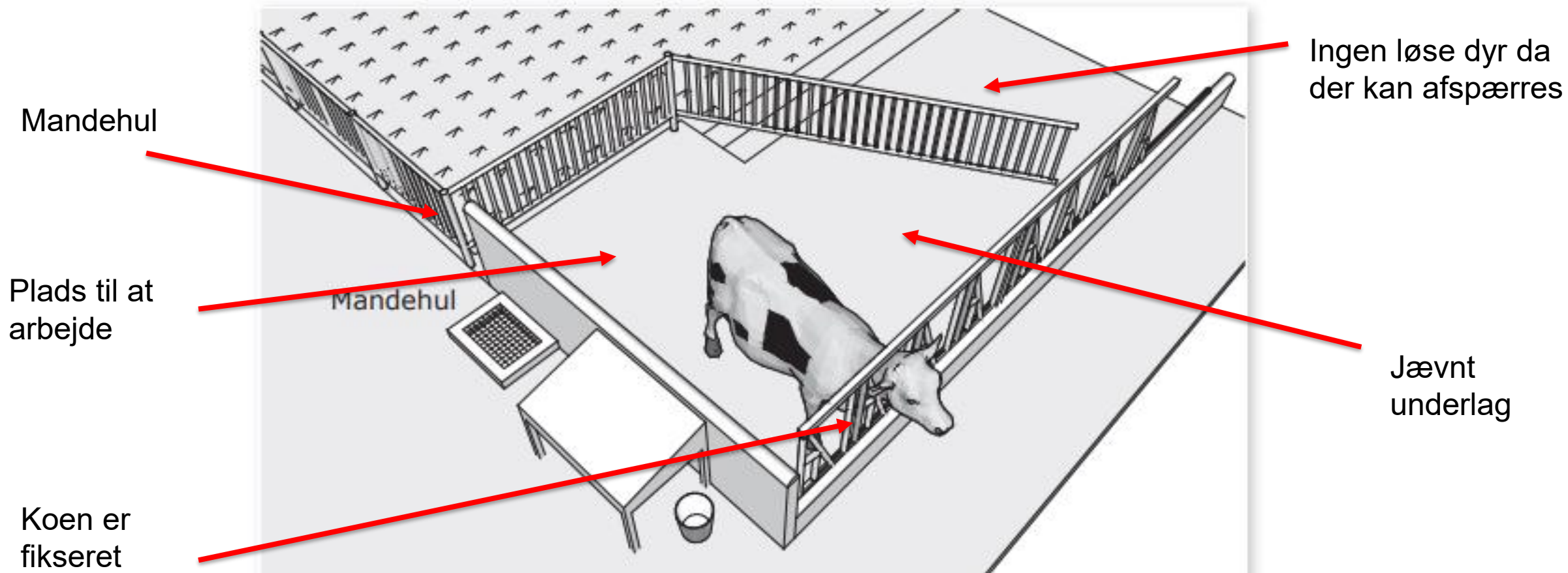
Ingen løse dyr da der kan afspærres

Jævnt underlag

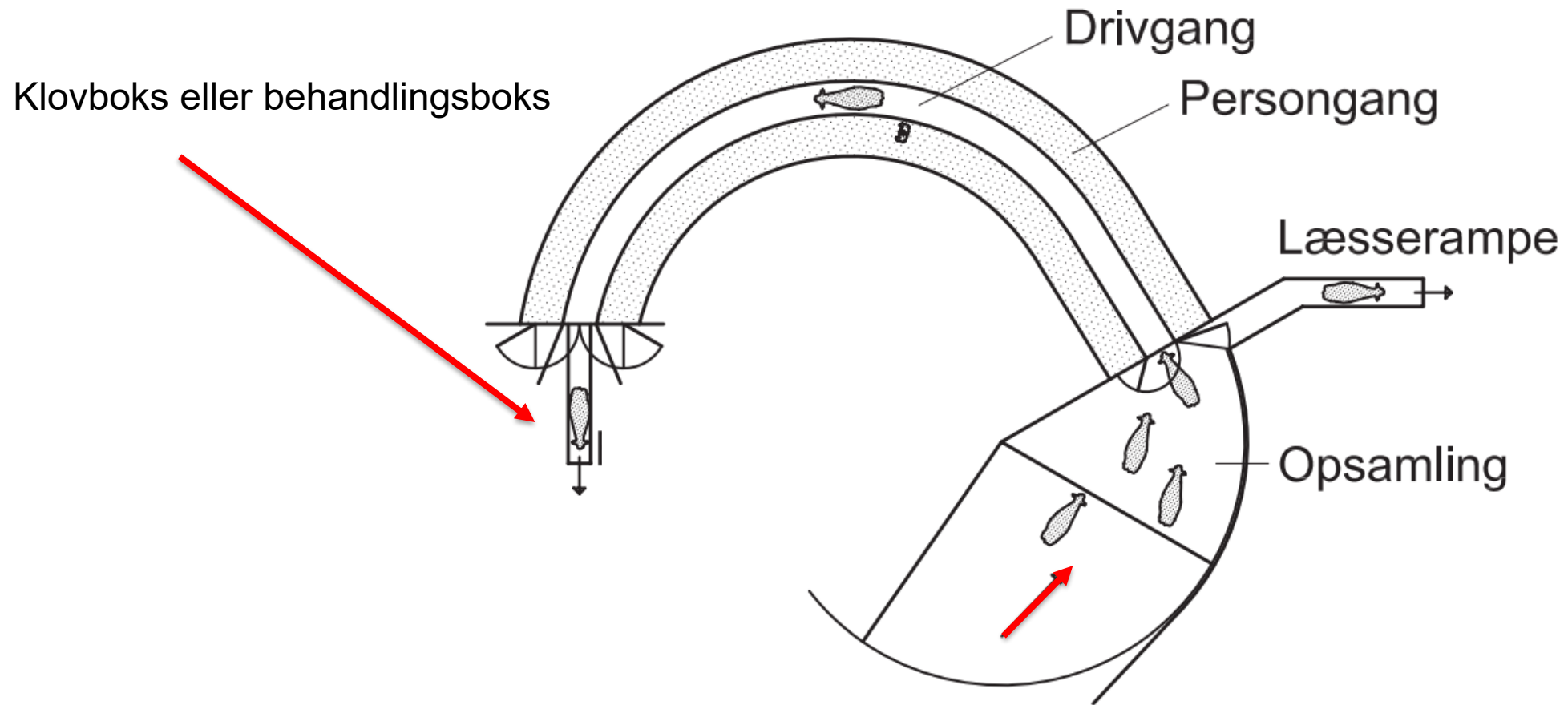
# Sikkerhed ved INSEMINERING i sengebåse – midlertidig afspærring



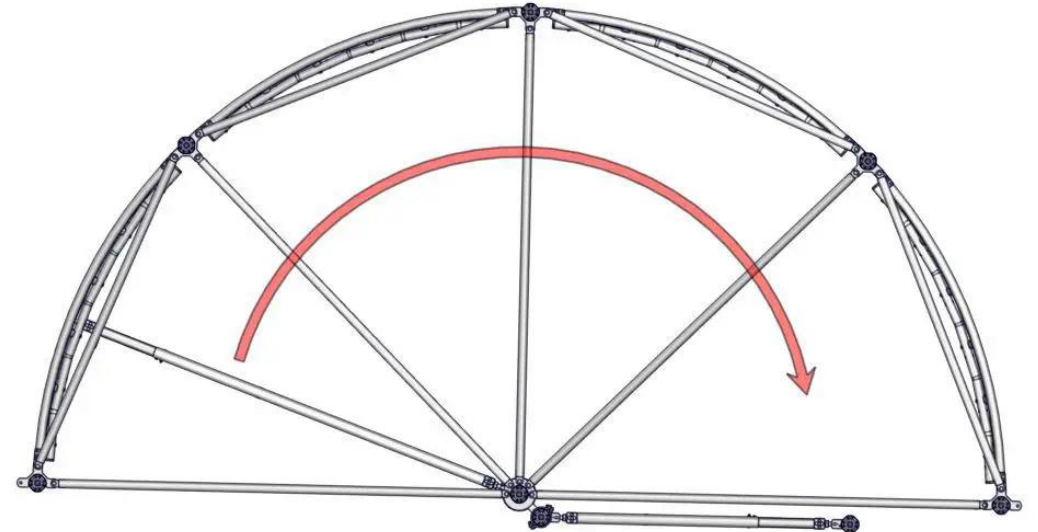
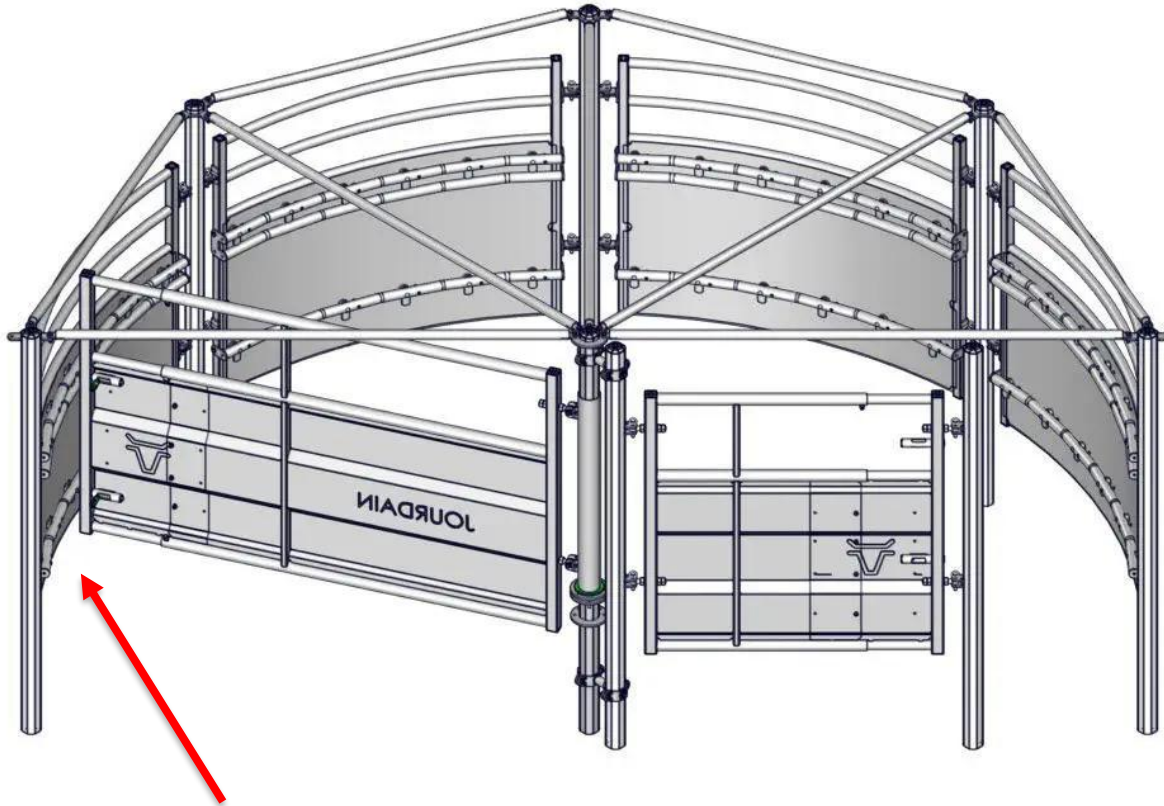
# Sikkerhed ved INSEMINERING i dybstrøelse – midlertidig afspærring



# Sikkerhed ved BEHANDLING/KLOVBESKÆRING



# Sikkerhed ved BEHANDLING/KLOVBESKÆRING



Der skal være mulighed for at få lågen i "hak", så der ikke er tilbageløb

# Sikkerhed ved BEHANDLING/KLOVBESKÆRING



Der skal være mulighed for afspærring i behandlingsgang, så der ikke er tilbageløb

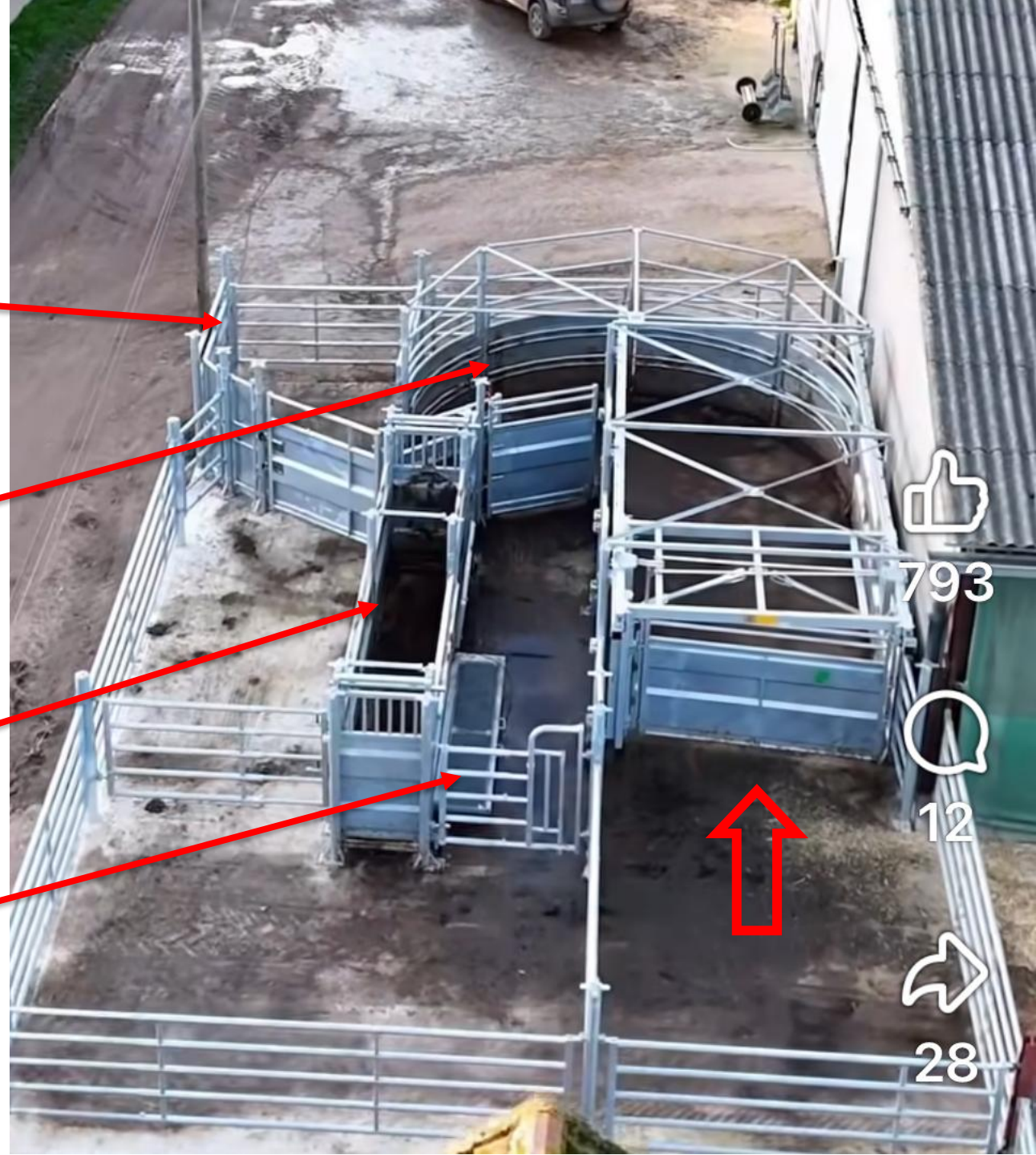
# Sikkert behandlingsområde udendørs

Udlevering

Runddel med  
drivbom

Behandlingsboks

Hævet repos



793



12



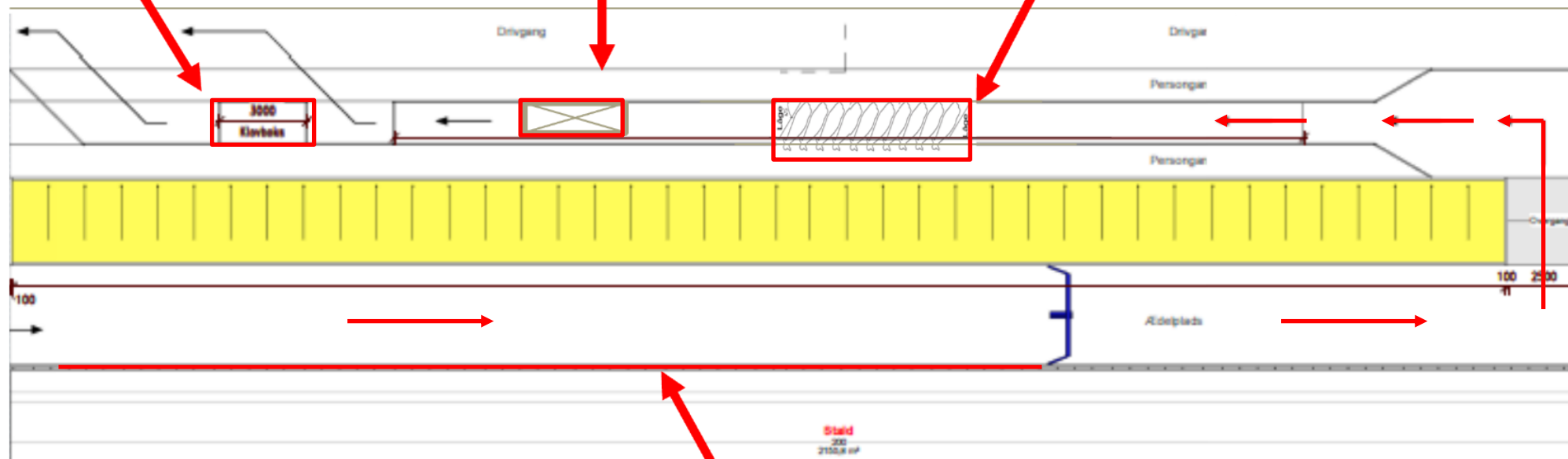
28

# Sikkerhed ved BEHANDLING

Klovboks

Behandlingsboks

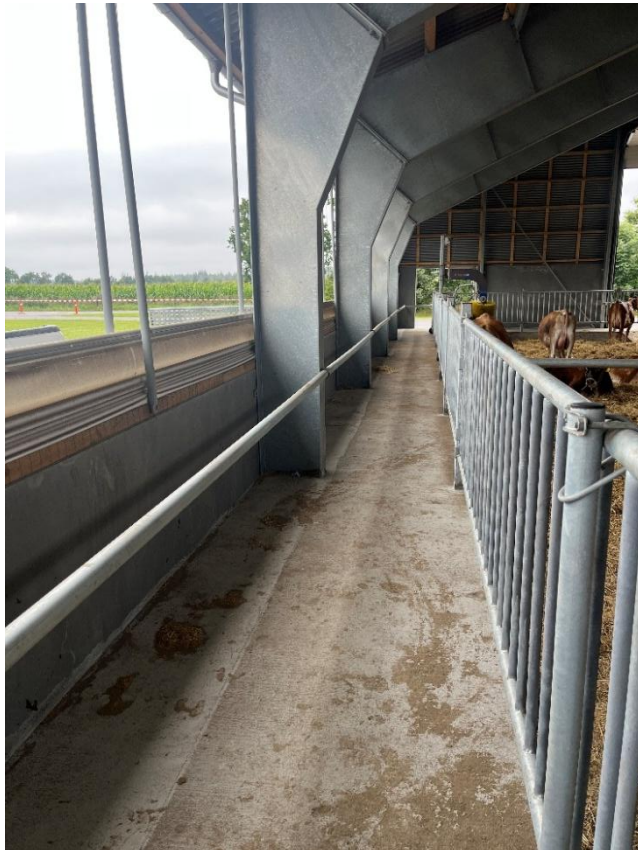
Behandlingsgang



Fanggitre

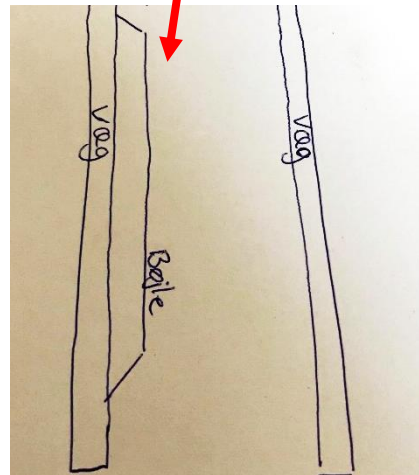
# Sikkerhed ved DRIVNING af dyr

- Drivgangen skal passe til enten ét dyr eller flere dyr af gangen



Plads til 1 ko....

Sæt afstandsbøjle på  
begge sider



Plads til 1,3 ko....



Plads til flere køer

# Sikkerhed ved DRIVNING af dyr

- Der skal være lys
- Ingen niveauforskelle – eller glatte områder



# Sikkerhed ved HÅNDTERING AF UNGDYR

Klovbad til kvier og dermed undgå manuel drivning



Separationsboks til kvier og ingen undgå manuel sortering?

# Sikkerhed ved UDGANG fra dyrene – hurtigt...

Hvordan kommer jeg ud?

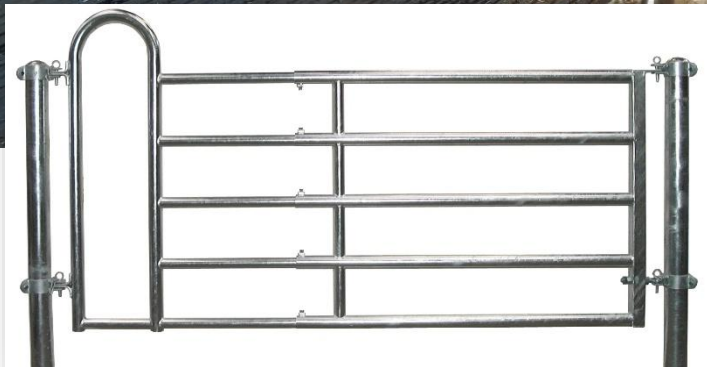


Foto fra Staldmæglerne

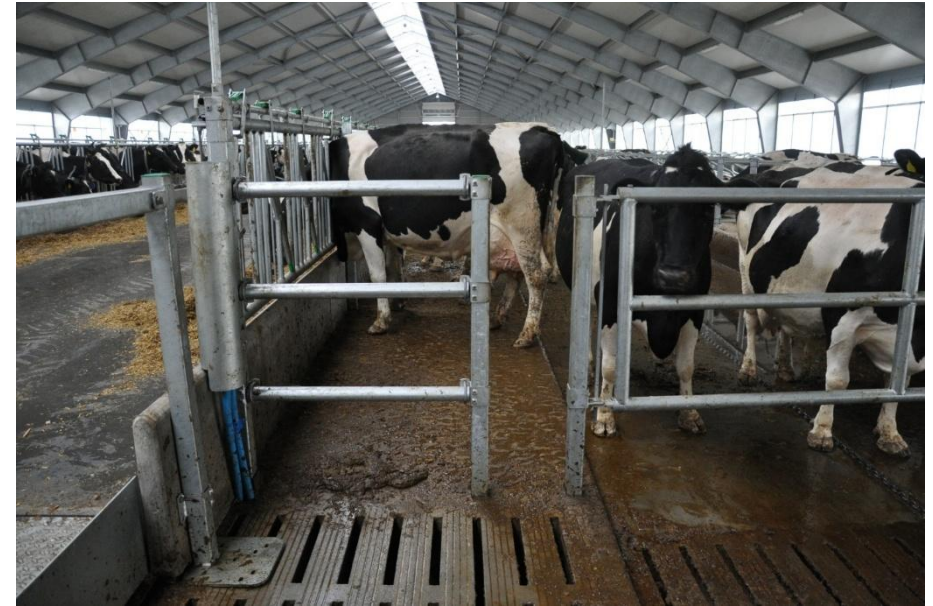


Foto fra Dan Egved

# Sikkerhed ved UDGANG fra dyrene – hurtigt...

”Flugten over plankeværket”



- Fanggitre – kræver akrobatik at komme ud
- Nakkerør – nemmere at komme ud
- Mandehuller – en nem udgang



**PLANLÆG ALT**

**FØLG PLANEN ALTID**

**TÆL TIL 5**

# Tak for opmærksomheden 😊

Læs mere om sikkerhed ved håndtering af store dyr i **”Indretning af stalde til kvæg – danske anbefalinger 2022”**



Læs mere om sikkerhed ved håndtering af store dyr omkring kælvning i **”Indretning af fremtidens kælvningsafdelinger”**

